

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION EXTRAORDINAIRE 1991-1992 (*)

28 FÉVRIER 1992

PROPOSITION DE LOI

**relative à l'interrogation
des témoins par l'accusé
en cour d'assises**

(Déposée par Mme Merckx-Van Goey)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales pose comme principe que lorsqu'il comparaît devant ses juges, un prévenu ou un accusé doit au moins disposer des mêmes armes que le ministère public. Le prévenu ou l'accusé doit donc avoir les mêmes droits que l'accusation. On admet, en vertu de ce principe, qu'un accusé qui comparaît devant la cour d'assises a le droit de présenter un acte de défense, même si le Code d'instruction criminelle ne le prévoit pas explicitement.

La présente proposition de loi vise à donner les mêmes droits à l'accusé et au ministère public en ce qui concerne l'interrogation des témoins à l'audience de la cour d'assises. Aux termes de l'article 319 du Code d'instruction criminelle, le procureur général peut interroger directement les témoins alors que l'accusé ou son conseil ne peuvent les questionner que « par l'organe du président ». Cette procédure présente deux inconvénients. Tout d'abord, l'interrogation des témoins par l'accusé est plus laborieuse que leur examen par le ministère public. Ce dernier peut

(*) Première session de la législature n° 48.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992 (*)

28 FEBRUARI 1992

WETSVOORSTEL

**betreffende de ondervraging van de
getuigen door de beschuldigde
voor het hof van assisen**

(Ingediend door Mevr. Merckx-Van Goey)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 6 van het Verdrag van Rome tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden huldigt het beginsel dat een beklaagde of een beschuldigde, wanneer hij voor zijn rechters verschijnt, ten minste over dezelfde wapens moet beschikken als het openbaar ministerie. De beklaagde of de beschuldigde moet dus dezelfde rechten hebben als de openbare aanklager. Overeenkomstig dit principe neemt men aan dat een beschuldigde, die voor het hof van assisen verschijnt, het recht heeft een akte van verdediging voor te dragen, ook al heeft het Wetboek van Strafvordering dit niet uitdrukkelijk bepaald.

Dit wetsvoorstel wil de beschuldigde en het openbaar ministerie dezelfde rechten geven bij het ondervragen van de getuigen op de terechtzitting van het hof van assisen. Volgens artikel 319 van het Wetboek van Strafvordering heeft de procureur-generaal het recht de getuigen rechtstreeks te ondervragen; de beschuldigde of zijn raadsman moeten hun vragen stellen « bij monde van de voorzitter ». Aan deze regeling zijn twee nadelen verbonden. Vooreerst verloopt het verhoor van de getuigen door de beschuldigde minder vlot dan het verhoor door het openbaar

(*) Eerste zitting van de 48e zittingsperiode.

poser au témoin des questions du type : « Où étiez-vous tel jour à neuf heures ? », alors que l'accusé ou son avocat doivent s'adresser au président et lui demander : « Monsieur le président, voudriez-vous demander au témoin où il se trouvait tel jour à neuf heures ? ». Cette manière indirecte et lourde de poser les questions est gênante, notamment pour les jurés, dont on exige déjà un effort important de concentration. Ensuite, l'article 319 du Code d'instruction criminelle place l'accusé, aux yeux des jurés, dans une position d'infériorité par rapport au procureur général. Ce dernier peut en effet interroger les témoins avec toute l'assurance que lui confère sa position, alors que l'accusé doit obtenir l'autorisation du président pour chaque question qu'il souhaite poser.

Pour toutes ces raisons, il nous paraît souhaitable de modifier l'article 319 du Code d'instruction criminelle en supprimant les mots « par l'organe du président » au deuxième alinéa.

La procédure actuelle peut toutefois être maintenue en ce qui concerne la partie civile, qui devrait continuer à poser ses questions par l'organe du président.

La façon dont les témoins doivent être interrogés devant les autres tribunaux répressifs n'est pas explicitement définie par le Code d'instruction criminelle, mais ces juridictions se conforment cependant aux prescriptions de l'article 319 de ce Code. La modification de cet article aurait dès lors une incidence sur la procédure suivie dans les autres tribunaux.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

A l'article 319, deuxième alinéa, du Code d'instruction criminelle, les mots « par l'organe du président » sont supprimés.

5 février 1992.

ministèrie. Het openbaar ministerie kan aan een getuige vragen : « Waar was u die dag om negen uur ? » De beschuldigde of zijn advocaat zal zich moeten wenden tot de voorzitter, en vragen : « Mijnheer de voorzitter, zou u de getuige willen vragen waar hij die dag was om negen uur ? » Deze omslachtige en onrechtstreekse manier waarop de vragen moeten worden gesteld, werkt storend, onder andere voor de leden van de jury, van wie toch al een grote inspanning wordt verwacht wat betreft concentratie. Artikel 319 van het Wetboek van Strafvordering plaatst de beschuldigde, in de ogen van de leden van de jury, in een inferieure positie ten opzichte van de procureur-generaal. Deze laatste kan, als hij dat wil, op zelfverzekerde wijze vragen stellen aan de getuigen. De beschuldigde moet, voor het stellen van iedere vraag, de toelating bekomen van de voorzitter.

Het lijkt, omwille van de hiervoor aangehaalde redenen, aangewezen artikel 319 van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen. In het tweede lid zouden de woorden « bij monde van de voorzitter » moeten worden opgeheven.

Voor de burgerlijke partij kan de huidige regeling behouden blijven. Zij zou ook in de toekomst haar vragen moeten stellen bij monde van de voorzitter.

De wijze waarop de getuigen worden ondervraagd voor de andere strafrechtbanken is niet uitdrukkelijk bepaald door het Wetboek van Strafvordering. Men past echter ook daar de regel van artikel 319 van dit Wetboek toe. De voorgestelde wetswijziging zou dus ook gevolgen hebben voor de rechtspleging voor de andere rechtbanken.

T. MERCKX-VAN GOEY

WETSVOORSTEL

Enig artikel

In artikel 319, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering worden de woorden « bij monde van de voorzitter » geschrapt.

5 februari 1992.

T. MERCKX-VAN GOEY
J. VAN LOOY
J. ANSOMS